

# JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku



## Odpisy majetku z hlediska optimalizace daňové povinnosti podnikatele – fyzické osoby

Vedoucí bakalářské práce

Ing. Jarmila Křížová

Autorka

Iveta Kindlmannová

2008



## ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Iveta KINDLMANNOVÁ**  
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**  
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Odpisy majetku z hlediska optimalizace daňové povinnosti podnikatele - fyzické osoby**

### Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

#### Cíl práce:

Zhodnotit důvody a důsledky rozdílnosti daňových odpisů, analyzovat trendy ve vývoji, odpisové politiky, analyzovat možnosti využití odpisů k optimalizaci daňové povinnosti podnikatele - fyzické osoby.

#### Osnova práce:

1. Úvod.

2. Teoretická část:

- Vymezení hmotného a nehmotného majetku.
- Rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy.
- Právní úprava účetních a daňových odpisů.
- Odpisování majetku z hlediska optimalizace daňové povinnosti.

3. Praktická část:

- Odpisy majetku z hlediska konkrétního podnikatele - fyzická osoba.

4. Závěr.

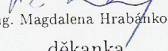
Rozsah grafických prací:  
Rozsah pracovní zprávy: 30 - 40 stran  
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:


Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění novel  
Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění novel  
Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění novel  
České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.  
Čermáková, H: Účetnictví, shrnutí základů, MIRAGO, Ostrava 2006, ISBN 80-86617-28-9  
Vančurová, A., Müllerová, L.: Daně v účetnictví podnikatelů, ASPI 2006, ISBN 80-7357-163-3  
Pelc, V.: Daňové odpisy po novele 2005, GRADA, Praha 2005, ISBN 80-247-1071-4

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jarmila Křížová  
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 1. února 2008  
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2008

  
prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.  
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA  
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH  
EKONOMICKÁ FAKULTA  
LS  
Studentská 13 (1)  
370 05 České Budějovice

  
prof. Ing. František Střeček, CSc., Dr.h.c.  
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. února 2008

## Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Odpisy majetku z hlediska optimalizace daňové povinnosti podnikatele – fyzické osoby vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

Ve Zlivi 13. 4 2008

Iveta Kindlmannová



## Poděkování:

Tímto bych chtěla poděkovat Ing. Jarmile Křížové za cenné rady a konzultace při zpracování mé bakalářské práce. Zároveň mé poděkování patří firmě, která mi poskytla podkladové materiály a informace.

Ve Zlivi 13.4.2008

Iveta Kindlmannová



## Obsah

1. Úvod.....	18
2. Teoretická část .....	20
2.1. Vymezení hmotného a nehmotného majetku .....	20
2.1.1. Vymezení hmotného majetku dle zákona o daních z příjmů.....	20
2.1.2. Vymezení nehmotného majetku .....	24
2.1.3. Majetek vyloučený z odpisování .....	27
2.2. Rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy .....	29
2.3. Právní úprava účetních a daňových odpisů .....	33
2.3.1. Účetní odpisy .....	33
2.3.2. Daňové odpisy .....	35
2.4. Odpisování majetku z hlediska optimalizace daňové povinnosti.....	44
2.4.1. Příklady daňové optimalizace u daně z příjmů fyzických osob vyplývající ze zákona o daních z příjmů .....	44
2.4.2. Příklady daňové optimalizace u daně z příjmů fyzických osob vyplývající ze zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků .....	45
2.5. Změny zákona o daních z příjmů pro rok 2008 týkající se fyzických osob .....	48
3. Metodika .....	50
3.1. Účetní odpisy.....	50
3.2. Daňové odpisy .....	51
4. Praktická část .....	56
4.1. Charakteristika firmy.....	56
4.2. Přehled dlouhodobého majetku .....	58
4.3. Daňová povinnost pro rok 2007 .....	60
4.4. Optimalizace daňové povinnosti za zdaňovací období 2007 .....	64
4.4.1. Optimalizace využitím zrychlených odpisů majetku.....	64
4.4.2. Optimalizace využitím kombinace zrychlených a rovnoměrných odpisů majetku.....	67
4.5. Vliv daňové optimalizace na veřejné zdravotní a sociální pojištění .....	71
4.6. Výhled na následující zdaňovací období.....	72
5. Závěr .....	74
6. Summary .....	76
7. Přehled použité literatury .....	78
Seznam tabulek .....	79
Seznam příloh.....	80
Přílohy .....	81

## 1. Úvod

Bakalářská práce „Odpisy majetku z hlediska optimalizace daňové povinnosti podnikatele – fyzické osoby“ se zabývá problematikou vlivu rozdílu mezi lineárními a degresivními daňovými odpisy na základ daně z příjmů podnikatele. Cílem práce je tedy posoudit, jak jednotlivé metodiky daňového odpisování ovlivňují základ daně z příjmů.

První kapitola teoretické části je zaměřena na vymezení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a to jednak dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a dle vyhlášky č. 500/2002 Sb., o podvojném účetnictví pro podnikatele.

Ve druhé kapitole analyzuji rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. Výpočet daňových odpisů je striktně stanoven zákonem o daních z příjmů. Pravidla pro tvorbu účetních odpisů jsou mnohem volnější, jsou stanoveny zákonem o účetnictví, a mají vypovídat skutečně o opotřebení majetku.

Třetí kapitola se zabývá právní úpravou účetních a daňových odpisů. Účetní odpisy jsou upraveny zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, a Českými účetními standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. V této kapitole se dále zabývám otázkou vstupní ceny podle účetních předpisů a Českými účetními standardy. Daňové odpisy jsou upraveny zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Aby mohl podnikatel odpisovat majetek, je nutné vědět, kdo může odpisovat majetek, kdy dochází k zahájení odpisování, kdo má povinnost pokračování v započatém odpisování a dále, co je vstupní a zůstatková cena majetku.

Čtvrtá kapitola pojednává o způsobech optimalizace daňové povinnosti. Daňovou povinnost může podnikatel optimalizovat využitím zákona o daních z příjmů nebo zákona o správě daní a poplatků.

Praktická část je zaměřena na daňovou optimalizaci u konkrétní fyzické osoby - podnikatele. V první kapitole představuji firmu soukromého podnikatele, který mi poskytl podklady ke zpracování této části bakalářské práce. Ve druhé kapitole charakterizují majetek podnikatele, způsob odpisování, který používá při výpočtu a zařazení majetku do odpisových skupin. Třetí a čtvrtá kapitola se zabývají výpočtem daňové povinnosti pro rok 2007 a aplikací různých druhů daňových odpisů k získání optimální daňové povinnosti.

## 2. Teoretická část

### 2.1. Vymezení hmotného a nehmotného majetku

#### 2.1.1. Vymezení hmotného majetku dle zákona o daních z příjmů

Podle § 26 odst. 10 se hmotným majetkem stávají věci uvedené do stavu způsobilého obvyklému užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností stanovených zvláštními právními předpisy pro užívání.

"Hlavním rysem tohoto majetku je:

- stálost - neměnnost věcné podoby a podstaty (zůstává stejný, příp. se opotřebovává),
- úbytek hodnoty, který se vyjadřuje odpisem (některé složky majetku s postupujícím časem neztrácejí hodnotu, ale naopak ji získávají - např. sbírky),
- dlouhodobost používání (většinou se užívá déle než 1 rok),
- vyšší vstupní cena, která je daná platnými předpisy,
- použití pro výkon podnikových činností."

(Čermáková, 2006)

#### ***Dlouhodobý hmotný majetek – odpisovaný***

##### Stavby

Za hmotný majetek se považují stavby s výjimkou:

- provozních důlních děl,
- drobných staveb na pozemcích určených k plnění funkcí lesa, sloužících k zajišťování provozu lesních školek nebo k provozování myslivosti, pokud jejich zastavěná plocha nepřesahuje 30 m<sup>2</sup> a výšku 5m,
- oplocení sloužícího k zajišťování lesní výroby a myslivosti, které je drobnou stavbou.

Pro stavby zákon o daních z příjmů nestanovuje žádný finanční limit. Stavbou může být např. parkovací plocha, oplocení podniku, provozovny, parkoviště, skladu zásob apod. a to bez ohledu na výši výdajů, které nemusí v některých případech ani přesáhnout částku 40.000 Kč, tato stavba se odpisuje ve 4. odpisové skupině.

Stavbou může být i obnova rybníka, pokud rybník neplní svoji funkci (je zanesen bahnem, zarostlý náletovými dřevinami, vypustné zařízení není zachováno...), může být na základě stavebního povolení rybník obnoven. Z hlediska daně z příjmů se jedná o hmotný majetek zaříděný do 5. odpisové skupiny.

Z hlediska účetních předpisů je stavba dlouhodobým hmotným majetkem bez ohledu na výši jejího ocenění a dobu použitelnosti. Některé stavby se zapisují do katastru nemovitostí.

#### Budovy, domy a byty nebo nebytové prostory

Hmotným majetkem jsou i byty a nebytové prostory, tzv. bytové a nebytové jednotky podle § 2 zákona č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů, ve znění pozdějších předpisů, které poplatník pro účely daně z příjmů zařídí do 5. nebo 6. odpisové skupiny. Vlastnictví k bytu nebo k nebytovému prostoru nabytému koupí se nabývá vkladem do katastru nemovitostí

#### Samostatné movité věci a soubory movitých věcí

Samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technickoekonomickým určením, jejichž vstupní cena podle § 29 zákona je od roku 1998 vyšší než 40. 000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok.

Za samostatné movité věci se považují také výrobní zařízení, jakož i zařízení a předměty sloužící k provozování služeb (výkonů) a účelová zařízení a předměty, které s budovou nebo se stavbou tvoří jeden funkční celek, i když jsou s ní pevně spojeny. Jsou to zejména stroje, přístroje, zařízení, konstrukce a příslušné technologické rozvody.

#### Samostatné movité věci pevně spojené se stavbou

Za samostatné movité věci se považují výrobní zařízení, jakož i zařízení a předměty sloužící k provozování služeb (výkonů) a účelová zařízení a předměty, která s budovou nebo se stavbou tvoří jeden funkční celek i když jsou s ní pevně spojeny.

#### Pěstitelské celky trvalých porostů

Pěstitelskými celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky se podle § 26 odst. 9 zákona o daních z příjmů rozumějí:

- ovocné stromy vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha v hustotě nejméně 90 stromů na 1 ha,
- ovocné keře vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha v hustotě nejméně 1 000 keřů na 1 ha,
- chmelnice a vinice.

Zákon o daních z příjmů v § 27 odst. 1 písm. b) stanovuje, že hmotným majetkem vyloučeným z odpisování je pěstitelský celek trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky, jenž nedosáhl plodonosného stáří.

Pěstitelské celky se skládají z několika druhů majetku. Jedná se o:

- pozemky, které se neodpisují
- trvalý porost, který se odpisuje,
- nosné konstrukce, které se též odpisují.

#### Základní stádo a tažná zvířata

Zákon o daních z příjmů základní stádo nedefinuje. Pro účely daně z příjmů se vychází z účetních předpisů. Zákon o daních z příjmů limit 40 000 Kč pro tento hmotný majetek nestanovuje.

Vyhláška č. 500/2002 Sb. pro podnikatele vedoucí podvojně účetnictví v § 7 stanovuje, že základní stádo a tažná zvířata jsou bez ohledu na výši ocenění plemenná zvířata kategorií skotu, koní, prasat, ovcí, koz a hus. Podle rozhodnutí účetní jednotky sem patří též zvířata základního stáda jiných hospodářsky využívaných chovů (např. mufloni, daňci, jeleni, pštrosi).

Pro zemědělského podnikatele vedoucího účetnictví jsou mladá zvířata zásobou (účtovanou v účtové třídě 1 - Zásoby na účet 124). Po dosažení dospělosti budou zaúčtována do hmotného majetku (na účet třídy 02 – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný na účet 026).

Pro fyzickou osobu podnikající podle zákona o daních z příjmů §7, která vede daňovou evidenci, jsou mladá zvířata součástí zásob a zůstávají součástí zásob i po dosažení dospělosti.

Pořídí-li si podnikatel, vedoucí daňovou evidenci psa k hlídání majetku, může zahrnovat do daňově uznatelných nákladů výdaje spojené s jeho pořízením, používáním a péčí.

Koupí-li si psa podnikatel vedoucí podvojně účetnictví, může výdaje spojené s jeho pořízením zaúčtovat na účet třídy 1 nebo přímo do nákladů na účet třídy 5, nebo i na účet účtové třídy 0 – dlouhodobý majetek)

### Jiný hmotný majetek

je vymezený zákonem o daních z příjmů § 26 odst. 3. Podle tohoto zákona se jiným majetkem rozumí:

- technické zhodnocení a výdaje na otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, pokud nezvyšuje vstupní cenu a zůstatkovou cenu hmotného majetku
- technická rekultivace; pro podnikatele vedoucí podvojně účetnictví mohou být součástí technické rekultivace jen stavby, které svým provedením, účelem a rozsahem k provedení rekultivace slouží (př. komunikace, zábradlí apod.). Jedná-li se o biologickou rekultivaci je podle účetních předpisů součástí provozních nákladů a tedy i přímým výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů z hlediska daně z příjmů.
- výdaje hrazené nájemcem, které tvoří součást ocenění hmotného majetku pronajatého formou finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku (finanční leasing), a které v úhrnu se sjednanou kupní cenou ve smlouvě převyšují hodnotu 40.000 Kč u movitého majetku (např. clo, výdaje na dopravu, montáž majetku, poplatky, provize atd.). Není-li uvedený limit převyššen, jde na straně nájemce o daňový výdaj.

### ***Dlouhodobý hmotný majetek – neodpisovaný***

#### Pozemky

Zákon o účetnictví stanovuje, že pozemky se neodpisují. Z hlediska daně z příjmů se postupuje podle § 24 odst. 2 písm. t) zákona o daních z příjmů. Ten stanovuje mimo jiné, že výdajem je cena pozemku až při jeho prodeji, a to jen do výše příjmů z prodeje jednotlivého pozemku.

Pro podnikatele vedoucí podvojně účetnictví jsou dlouhodobým hmotným majetkem pozemky bez ohledu na výši ocenění, pokud nejsou zbožím. Zbožím jsou pozemky v tom případě, kdy je účetní jednotka nakupuje za účelem prodeje a sama je nepoužívá a nepronajímá.

#### *Porost a stavby na pozemku*

Pro podnikatele vedoucí podvojně účetnictví, je ocenění pořízeného pozemku včetně lesního porostu nebo osázení stromy a keři, pokud nejsou pěstitelským celkem trvalých porostů. Pořizovací cenou takového pozemku podle zákona o daních z příjmů § 7b odst. 3 je cena včetně porostu, pokud se nejedná o pěstitelský celek trvalých porostů.

#### Umělecká díla, sbírky a památky

Hmotným majetkem vyloučeným z odpisování je též podle § 27 zákona o daních z příjmů umělecké dílo, které je hmotným majetkem a není součástí stavby a budovy, předměty muzejní a galerijní hodnoty, popřípadě jejich soubory v muzeích a památkových objektech, stálé výstavní soubory a knihovní fondy knihoven jednotné soustavy, popřípadě jiné fondy.

Movitá kulturní památka a soubory movitých kulturních památek jsou též vyloučené z odpisování.

### **2.1.2. Vymezení nehmotného majetku**

Zákon o daních z příjmů definuje nehmotný majetek takto:

- předměty z práv průmyslového vlastnictví,
- projekty a programové vybavení,
- jiné technické nebo jiné hospodářsky využitelné znalosti,

pokud je vstupní cena jednotlivého majetku vyšší než 60.000 Kč a jeho doba použitelnosti delší než 1 rok.

**Poplatníci** – fyzické osoby, kteří nevedou podvojně účetnictví, uplatní výdaje spojené s pořízením nehmotného majetku do výdajů daňových již při jeho zaplacení. Poplatníci, kteří vedou podvojně účetnictví budou odpisovat nehmotný majetek dle zákona o daních z příjmů §32a.

Daňově budou odpisovány:

- a) zřizovací výdaje,
- b) nemotné výsledky výzkumu a vývoje,
- c) software,
- d) ocenitelná práva a
- e) jiný majetek, který je veden v účetnictví jako nemotný majetek vymezený účetními předpisy, pokud:
  - byl nabyt úplatně, vkladem společníka nebo tichého společníka nebo člena družstva, přeměnou, darováním nebo zděděním nebo
  - byl vytvořen vlastní činností za účelem obchodování s ním nebo k jeho opakovanému poskytování, a vstupní cena je vyšší než 60.000 Kč a
  - doba použitelnosti je delší než jeden rok.

Dobou použitelnosti se rozumí doba, po kterou je majetek využitelný pro současnou činnost nebo uchovatelný pro další činnost nebo může sloužit jako podklad nebo součást zdokonalovaných nebo jiných postupů a řešení včetně doby ověřování nemotných výsledků

Limit pro technické zhodnocení nemotného majetku činí v souladu s §33 zákona 40.000 Kč.

***Majetek, který se nepovažuje za nemotný majetek:***

- *goodwill* – zákon v §32a odst. 2 stanovuje, že za nemotný majetek se nepovažuje rozdíl mezi:
  - oceněním podniku nebo části podniku, tvořící samostatnou organizační složku nabytého zejména koupí, vkladem nebo
  - oceněním majetku a závazků v rámci přeměn společností, a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku sníženým o převzaté závazky (*goodwill*). *Goodwill* tedy není nemotným majetkem podle zákona o daních z příjmů, ale zahrnuje se do základu daně obdobně jako oceňovací rozdíl při koupí podniku nebo části podniku.

- *povolený a preferenční limit* – podle §32a odst. 2 se za nehmotný majetek pro účely tohoto zákona nepovažuje i povolenka na emise skleníkových plynů nebo preferenční limit, kterým je zejména individuální referenční množství mléka, individuální produkční kvóta a individuální limit prémiových práv podle zvláštního právního předpisu. Způsob účtování o povolenkách a preferenčních limitech, jež jsou prvním nabyvatelům přidělovány bezúplatně, ale se kterými lze obchodovat, upravuje vyhláška č. 500/2002 Sb. pro podnikatele vedoucí podvojně účetnictví.

### ***Nehmotný majetek vytvořený vlastní činností***

Zákon stanovuje mimo jiné, že nehmotným majetkem je majetek vytvořený vlastní činností za účelem obchodování s ním nebo k jeho opakovanému poskytování. Vytvořením jakéhokoli nehmotného majetku vlastní činností na zakázku nebo za účelem výhradního převodu práv není podmínka obchodování nebo opakovaného poskytování poplatníkem, který nehmotný majetek vytváří splněna.

Nehmotný majetek vytvořený vlastní činností na základě zadání pro objednatele, nebo vytvoření za účelem výhradního převodu práv autorských i ostatních na šíření a užití k software na vydavatele není pro účely zákona o daních z příjmů považován za nehmotný majetek.

### ***Doba a způsob odpisování***

Nehmotný majetek může kromě vlastníka odpisovat poplatník, který k němu nabyt právo užívání za úplatu.

U nehmotného majetku, ke kterému má poplatník právo užívání na dobu určitou, se roční odpis stanoví jako podíl vstupní ceny a doby sjednané smlouvou. V ostatních případech se nehmotný majetek odpisuje rovnoměrně bez přerušení, a to:

- audiovizuální dílo 18 měsíců
- software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje 36 měsíců
- zřizovací výdaje 60 měsíců
- ostatní nehmotný majetek 72 měsíců

Podle §32a odst. 5 se odpisy nehmotného majetku stanoví s přesností na celé měsíce, počínaje následujícím měsícem po dni, v němž byly splněny podmínky pro odpisování (poplatník, který má právo užívání nehmotného majetku sjednané smlouvou na dobu určitou má možnost stanovit odpisy s přesností na dny). Při zahájení (ukončení) odpisování v průběhu zdaňovacího období lze uplatnit odpisy pouze ve výši připadající na toto zdaňovací období v závislosti na použitém stanovení přesnosti odpisů. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

U nehmotného majetku nabytého vkladem nebo přeměnou, pokračuje nabyvatel v odpisování započatém původním vlastníkem za podmínky, že vkladatelem nebo zanikající obchodní společností nebo družstvem mohly být odpisy u tohoto nehmotného majetku uplatňovány.

### ***Nehmotný majetek v daňové evidenci***

Poplatníci vedoucí daňovou evidenci uplatní výdaje spojené s pořízením nehmotného majetku do výdajů daňových již při jeho zaplacení. Pokud poplatník – fyzická osoba, vedoucí daňovou evidenci provede na zaevidovaném nehmotném majetku technické zhodnocení v celkové ceně vyšší nebo nižší než 40 000 Kč, uplatní příslušnou částku přímo do daňových výdajů při zaplacení.

### **2.1.3. Majetek vyloučený z odpisování**

Hmotný majetek vyloučený z odpisování je stanoven v § 27 zákona. Jde o:

- bezúplatně převedený majetek podle smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí najaté věci, pokud výdaje (náklady) související s jeho pořízením nepřevýší 40.000 Kč,
- pěstitelský celek trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky, jenž nedosáhl plodonosného stáří,
- umělecké dílo, které je hmotným majetkem a není součástí stavby a budovy, předměty muzejní a galerijní hodnoty, popřípadě jejich soubory v muzeích a památkových objektech, stálé výstavní soubory a knihovní fondy knihoven jednotné soustavy, popřípadě jiné fondy
- movitá kulturní památka a soubory movitých kulturních památek,

- inventarizační přebytky hmotného majetku, zjištěné podle účetních předpisů, pokud nebyly při zjištění zaúčtovány ve prospěch výnosů. Platné účetní předpisy aktivaci nalezeného majetku umožňují a návazně na to umožňují i účetní odpisování.

Majetkem vyloučeným z odpisování není majetek, který byl do vlastnictví poplatníka převeden bezúplatně v důsledku darování (hmotný majetek, jehož bezúplatné nabytí bylo předmětem daně darovací a bylo v době nabytí od daně darovací osvobozeno). Takto nabytý majetek se u nabyvatele odpisuje jako nově pořízený majetek, a to i v případě, že se jedná o dar, který podle ustanovení § 3 zákona o dáních z příjmů není předmětem daně (tj. dar, který obdrží fyzické osoby provozující školská a zdravotnická zařízení a zařízení na ochranu opuštěných nebo ohrožených druhů zvířat v souvislosti s provozováním těchto činností).

## 2.2. Rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy

Daňové odpisy jsou striktně dány Zákonem o dani z příjmů a slouží ke stanovení daně z příjmu. Pravidla pro tvorbu účetních odpisů jsou mnohem volnější, jsou stanoveny zákonem o účetnictví, a mají vypovídat skutečně o opotřebení majetku. Odrážejí skutečný stav hospodaření účetní jednotky.

„Prostřednictvím odpisů se vstupní cena majetku postupně dostává do nákladů ve více obdobích. Všechny subjekty, které účtují v soustavě podvojného účetnictví, by měly zvlášť vyjadřovat odpisy účetní a zvlášť odpisy daňové.“ (Valouch, 2006)

Pokud musí mít účetní jednotka účetní závěrku ověřenou auditorem, je povinna používat účetní odpisy. Ostatní účetní jednotky mohou dle vlastního zvážení zvolit účetní odpisy ve stejné výši, jako jsou daňové.

### *Ověřování účetní závěrky auditorem*

Řádnou a mimořádnou účetní závěrku podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví jsou povinny mít ověřenu auditorem následující účetní jednotky:

a) akciové společnosti, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, za něž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň jedno ze tří uvedených kritérií:

1. aktiva celkem více než 40.000.000 Kč; aktivy celkem se dle zákona o účetnictví rozumí úhrn zjištěný z rozvahy v ocenění neupraveném o položky:

- rezervy na rizika a ztráty, rezerva na daň z příjmů, rezerva na důchody a podobné závazky, rezerva na restrukturalizaci technické rezervy nebo jiné rezervy podle zvláštních právních předpisů.
- Opravné položky – opravnými položkami se vyjadřuje přechodné snížení hodnoty majetku; odpisy majetku vyjadřující trvalé snížení jeho hodnoty

2. roční úhrn čistého obrátu více než 80 000 000 Kč; ročním úhrnem čistého obrátu se dle tohoto zákona rozumí výše výnosů snížená o prodejní slevy a dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená dvanácti.

3. průměrný přepočtený stav zaměstnanců v průběhu účetního období více než 50.

b) ostatní obchodní společnosti a družstva, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, za něž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň dvou ze tří kritérií uvedených výše.

c) účetní jednotky – zahraniční osoby, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů,

d) účetní jednotky – fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku a ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 15.000.000 Kč (od 1. ledna 2008 pokud jejich obrat přesáhl 25.000.000 Kč)

e) účetní jednotky, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis.

Účetní jednotka si může sama zvolit vlastní účetní odpisy, ale při vyplňování daňového přiznání musí dbát na to, že může uplatnit jen výši daňových odpisů, stanovených v zákoně.

V případě, kdy poplatník vede podvojný účetnictví a účetní odpisy se nerovnájí odpisům daňovým, musí být evidence odpisů vedena zvlášť pro účely účetnictví a zvlášť z hlediska daně z příjmů.

Pokud účetní jednotka používá jiné účetní a daňové odpisy, musí na konci účetního období zaúčtovat ještě tzv. odloženou daň. Odložená daň se zjistí, jako rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. Z rozdílu se vypočítá dle sazby daně z příjmu.

*Mohou nastat tyto stavy:*

1. účetní odpisy > daňové odpisy (účetování 371/592) = pohledávka za finančním úřadem (tzv. odložená daňová pohledávka)
2. účetní odpisy < daňové odpisy (účetování 592/371) = závazek u finančního úřadu (tzv. odložený daňový závazek)

Odložená daň je nástrojem podvojného účetnictví sloužícím k přiřazení nákladů na daň z příjmů správnému účetnímu období.

Jelikož daňové zákony způsobují odlišnosti mezi účetním výsledkem hospodářským a daňovým základem, je zřejmé, že daň z příjmů placená účetní jednotkou se nevztahuje k účetnímu hospodářskému výsledku, ale k daňovému základu. Aby tedy byla v účetní závěrce dodržena zásada časové a věcné souvislosti nákladů a výnosů s účetním obdobím, musí existovat nástroj k odstranění vzniklého nesouladu – odložená daň.

#### *Odložená daň z titulu opravných položek k pohledávkám*

Účetní jednotka musí individuálně zvážit jednotlivé pohledávky, ke kterým jsou tvořeny účetní opravné položky či odpisy. V případech, kdy je pravděpodobné, že pohledávka se v dalších letech stane daňově uznatelnou formou tvorby opravné položky či odpisu, je vhodné počítat odloženou daň. V případech, kdy nepředpokládáme budoucí daňovou uznatelnost pohledávky, není možné počítat odloženou daň.

#### *Odlišná účetní a daňová vstupní cena majetku*

Např. při vkladu majetku do základního jmění společnosti nebo při sloučení či splynutí, kdy právní nástupce pokračuje v odpisech započatých původním vlastníkem, by měl zjišťovat nástupce odloženou daň.

#### *Vklad dlouhodobého majetku*

Finanční investice je oceněna v účetní zůstatkové ceně vloženého majetku, pro daňové účely se však použije zůstatková cena daňová. V tomto případě by měl příjemce vkladu vykázat odloženou daň.

#### *Opravné položky k zásobám*

Tvorba opravných položek není daňově uznatelným nákladem, avšak v okamžiku odúčtování těchto zásob do nákladů (z důvodu jejich spotřeby nebo prodeje) dojde k odúčtování původní pořizovací ceny do daňově uznatelných nákladů a vytvořená opravná položka je zúčtována s nedaňovými výnosy. Tím dojde k situaci, kdy dopad do účetního i daňového hospodářského výsledku jsou v čase stejné.

#### *Opravné položky k cenným papírům*

Zde nastává obdobná situace jako u tvorby opravných položek k pohledávkám. Jednotlivé druhy cenných papírů mají poměrně odlišné daňové režimy pro nakládání se ztrátou, v případě pravděpodobné daňové uznatelnosti ztráty plynoucí z těchto cenných papírů je tedy vhodné počítat odloženou daňovou pohledávku k tvorbě opravné položky.

#### *Nedaňové rezervy*

Pokud je účetní rezerva tvořena na budoucí daňově uznatelné náklady (např. rezerva na úroky z prodlení, rezerva na záruční opravy), je opodstatněný výpočet odložené daňové pohledávky k této rezervě.

#### *Daňová ztráta*

Vyazuje-li účetní jednotka daňovou ztrátu a neplatí-li tedy žádnou daň, vznikají této účetní jednotce dočasné rozdíly mezi účetními a daňovými náklady, ale nezpůsobují žádný dopad do výše současné daně. V této situaci je vhodné postupovat v souladu s principem opatrnosti a je-li pravděpodobné, že účetní jednotka nebude mít ani v dalších letech žádnou daňovou povinnost, nemělo by být účtováno o odložené daňové pohledávce. Tato situace by měla být každoročně přehodnocována.

## **2.3. Právní úprava účetních a daňových odpisů**

### **2.3.1. Účetní odpisy**

Účetní odpisy jsou upraveny zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, a Českými účetními standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.

„Účelem účetních odpisů je vyjádření trvalého snížení hodnoty majetku. Toto vyjádření musí odpovídat skutečné míře opotřebovanosti majetku. Pokud by bylo snížení hodnoty majetku pouze dočasného charakteru, nelze účtovat účetní odpisy, nýbrž je nutno tvořit tzv. opravné položky (Valouch, 2006)

Účetní jednotka provádí odpisování na základě odpisového plánu, ve kterém si stanoví sazby účetních odpisů (v %) v závislosti na předpokládaném fyzickém a morálním opotřebování dlouhodobého majetku v daných podmínkách např. podle očekávané životnosti nebo ve vztahu k výkonům. Účetní odpisy mohou být časové, výkonné apod. Určí si životnost majetku (bere se v úvahu datum pořízení majetku). Tyto účetní odpisy se počítají z ceny, ve které je majetek oceněn v účetnictví. Odpisuje se jen do výše této ceny. Odpisy se účtují měsíčně, je možné je účtovat i s přesností na dny.

#### **Tři metody odepisování:**

- lineární (rovnoměrné)
- degresivní (zrychlené)
- progresivní

V rozvaze je majetek veden v pořizovacích cenách. Opotřebování se zjistí podle oprávek. Jakmile oprávky se rovnají pořizovací ceně (tzn. zůstatková cena = 0), majetek je odepsán. Ten pak můžeme nadále používat.

### ***Vstupní cena majetku podle účetních předpisů***

Zákon o daních z příjmů stavuje, že hmotný majetek pořízený úplatně se ocení pořizovací cenou a hmotný majetek pořízený ve vlastní režii vlastními náklady s tím, že v případě pořizovací ceny i vlastních nákladů odkazuje na účetní předpisy.

Podle účetních předpisů (vyhlášky č. 500/2002 Sb.) pro podnikatele vedoucí podvojně účetnictví, jsou součástí ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a technického zhodnocení s ohledem na povahu pořizovaného majetku a způsob jeho pořízení zejména náklady na:

- a) přípravu a zabezpečení pořizovaného majetku (odměny za poradenské služby a zprostředkování, správní poplatky, platby za poskytnuté záruky a otevření akreditivu a předprojektové přípravné práce),
- b) úroky, zejména z úvěru, pokud tak účetní jednotka rozhodne,
- c) odvody za dočasné nebo trvalé odnětí lesní půdy,
- d) průzkumné, geodetické, geologické a projektové práce včetně variantních řešení a rozpočtu, zařízení stavenišť, odstranění porostu a příslušné terénní úpravy, clo, dopravné, montáž a umělecká díla tvořící součást stavby,
- e) licence, patenty a jiná práva využitá při pořizování majetku, nikoli pro budoucí provoz,
- f) zůstatkové ceny vyřazených stávajících staveb nebo jejich částí v důsledku nové výstavby
- g) náhrady za omezení vlastnických práv,
- h) zkoušky před uvedením majetku do stavu způsobilého k užívání. Zkouškami nejsou záběh a osvojení, které jako počáteční vícenáklady zahajované výroby jsou součástí nákladů po uvedení majetku do stavu způsobilého k užívání.

Podle § 47 odst. 3 vyhlášky č. 500/2002 Sb., pro podnikatele vedoucí podvojně účetnictví, ocenění jednotlivého dlouhodobého nehmotného majetku a odpisovaného dlouhodobého hmotného majetku se zvyšuje o technické zhodnocení, k jehož účtování a odpisování je oprávněna účetní jednotka. Tento postup stanovuje obdobně i zákon o daních z příjmů v § 29 odst. 4.

### ***Český účetní standard***

Při oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku je možno postupovat podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 013, který je doporučeným postupem pro podnikatele. V části 3. – Oceňování je stanoveno mimo jiné, že dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek se oceňuje podle § 25 zákona a § 47, 61 a 61a vyhlášky č. 500/2002 Sb., pro podnikatele vedoucí podvojně účetnictví.

Vlastními náklady se rozumí podle § 25 odst. 4 písm. d) zákona o účetnictví veškeré přímé náklady a nepřímé náklady bezprostředně související s vytvořením dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vlastní činností (výrobní režie), popřípadě nepřímé náklady správního charakteru, pokud vytvoření majetku je dlouhodobé povahy (přesahuje období jednoho účetního období).

Ocenění souboru movitých věcí se zvýší o pořizovací cenu, reprodukční pořizovací cenu nebo vlastní náklady věci do souboru dodatečně zařazené. Při vyřazení části souboru movitých věcí se ocenění souboru sníží o ocenění vyřazené části, přičemž míra odepsanosti vyřazené části je shodná s mírou odepsanosti souboru.

O trvalém snížení ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku se účtuje prostřednictvím opravek (účty účtové skupiny 07 – Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku a 08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku); přitom je nutné upravit odpisový plán.

Při částečné likvidaci jednotlivého dlouhodobého hmotného majetku trvalým vyřazením věci, aniž by se majetek znehodnotil nebo ztratil způsobilost užívání, a vyřazená věc byla součástí ocenění majetku a po vyřazení má povahu samostatné movité věci, se ocenění majetku sníží o ocenění vyřazené věci. Míra odepsanosti vyřazené věci je shodná s mírou odepsanosti původního majetku.

Uvedené ustanovení se vztahuje jak na poplatníky daně z příjmů, kteří vedou účetnictví, tak i na poplatníky kteří účetnictví nevedou, a to z toho důvodu, že zákon o daních z příjmů na účetní předpisy při stanovení vstupní ceny majetku odkazuje.

### **2.3.2. Daňové odpisy**

Daňové odpisy jsou upraveny zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Zákon v § 26 odst. 5 stanovuje, že odpisováním se rozumí zahrnování odpisů z hmotného

a nehmotného majetku evidovaného u poplatníka, který se vztahuje k zajištění zdanitelného příjmu, do výdajů (nákladů) k zajištění tohoto příjmu.

Na rozdíl od účetních odpisů se pro daňové účely používají daňové odpisy, používané pro účely výpočtu daňového základu daně z příjmů. Tyto odpisy jsou konstruovány jako rovnoměrné nebo zrychlené. Pro daňové potřeby si účetní jednotka zvolí pro každý nově pořízený hmotný a nehmotný dlouhodobý majetek způsob odpisování, který pak nelze měnit.

Daňové odpisy počítá účetní jednotka zpravidla ke konci účetního období, když potřebuje zjistit zákonem povolenou maximální výši odpisu, kterou by si účetní jednotka mohla uplatnit jako daňově uznatelný náklad při stanovení výše daně z příjmu.

**Dva druhy odpisů:**

- rovnoměrné (lineární)
- zrychlené (degresivní)

***Poplatníci, kteří mohou majetek odpisovat***

**Vlastník** - zákon v § 28 odst. 1 stanovuje, že hmotný majetek odpisuje poplatník, který má k tomuto majetku vlastnické právo, organizační složka státu příslušná hospodařit s majetkem státu a státní organizace příslušná hospodařit s majetkem státu.

**Vlastnictví k nemovitosti** – podnikatel může zahájit odpisování koupené nemovitosti, jakmile bude jejím vlastníkem, pokud tuto nemovitost zahrne do obchodního majetku pro podnikatelskou činnost. V případě pořízení nemovitosti koupí je den nabytí vlastnictví den vkladu do katastru nemovitostí. Uhradil-li podnikatel koupenou nemovitost prostřednictvím úvěru a na zajištění uvedené pohledávky zřídil věřitel (banka) zástavní právo, není zřízení zástavního práva k této nemovitosti z hlediska odpisování příslušné nemovitosti rozhodující.

**Majetek účastníků sdružení bez právní subjektivity** – jedná-li se o hmotný majetek získaný účastníky sdružení bez právní subjektivity při výkonu společné činnosti, stává

se spoluvlastnictvím všech účastníků s tím, že každý účastník sdružení odpisuje svůj spoluvlastnický podíl na tomto hmotném majetku.

**Nájemce a podnájemce** – podle § 28 odst. 3 zákona o daních z příjmů technické zhodnocení pronajatého majetku, je-li hrazené nájemcem, může na základě písemné smlouvy odpisovat nájemce, pokud není vstupní cena u vlastníka hmotného majetku zvýšena o tyto výdaje. Zatřídí je do odpisové skupiny, ve které je zatříděn pronajatý hmotný majetek a odpisuje podle tohoto zákona.

### ***Zahájení odpisování***

Odpisování lze zahájit po uvedení pořizované věci do stavu způsobilého obvyklému užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností stanovených zvláštními právními předpisy pro užívání. Poplatník, který nevede účetnictví a uplatňuje výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů může zahájit odpisování hmotného majetku, jedná-li se o hmotný majetek evidovaný v daňové evidenci nebo pronajímaný hmotný majetek.

Pro zahájení odpisování není rozhodující, zda poplatník majetek již zaplatil či nikoli. Důležité je, aby poplatník majetek vlastnil a v případě, že bude majetek odpisovat nájemce, aby měl sepsanou s pronajímatelem řádnou nájemní smlouvu, a aby se jednalo o majetek funkční.

### **Zahájení odpisování staveb**

Pro zahájení odpisování staveb i jejich technického zhodnocení, které podléhají kolaudaci, je z hlediska daně z příjmů i z hlediska účetních předpisů rozhodující termín nabytí právní moci kolaudačního rozhodnutí. Uvedením majetku do užívání se v tomto případě rozumí okamžik, kdy kolaudační rozhodnutí nabylo právní moci.

### ***Povinnost pokračování v započatém odpisování***

Zákon o daních z příjmů v §30 odst. 12 stanovuje pro některé poplatníky povinnost pokračovat v započatém odpisování. Ze vstupní ceny, ze které odpisoval původní

vlastník a při zachování způsobu odpisování pokračuje v odpisování započatém původním vlastníkem:

- a) právní nástupce poplatníka (dědic u fyzické osoby a nástupce právnické osoby zrušené bez likvidace)
- b) obchodní společnost nebo družstvo u hmotného majetku nabytého vkladem společníka nebo člena družstva s bydlištěm nebo sídlem na území České republiky, který byl zároveň u fyzické osoby zahrnut v obchodním majetku a u právnické osoby v jejím majetku,
- c) tichý společník u hmotného majetku nabytého vrácením jeho vkladu, pokud nabyl vlastnická práva k tomuto majetku,
- d) poplatník u hmotného majetku, který nabyl bezúplatným převodem,
- e) poplatník, fyzická osoba, který vyřadil hmotný majetek z obchodního majetku a následně tento majetek do obchodního majetku opět zařadil,
- f) poplatník, který nabyl právo k užívání hmotného movitého majetku smlouvou o výpůjčce, a to po dobu zajištění závazku převodem práva k tomuto majetku,
- g) dlužník, který nabyl do vlastnictví hmotný majetek na základě smlouvy o půjčce. V odpisování pokračuje i poplatník, pokud k tomuto majetku nabyl vlastnická práva vrácením půjčené věci,
- h) poplatník, který odpisoval hmotný majetek před ukončením činnosti. Pokud poplatník ukončí podnikatelské aktivity na určitou dobu a po jejím uplynutí dále ve své činnosti pokračuje, zákon stanovuje, že musí pokračovat v započatém odpisování.

### ***Vstupní cena majetku***

Vstupní cena hmotného majetku je stanovena zákonem o daních z příjmů v § 29:

#### Pořizovací cena

Vstupní cenou hmotného majetku se rozumí pořizovací cena, je-li majetek pořízen úplatně. Za majetek pořízený úplatně se považuje pouze majetek nabytý koupí nebo směnou. Součástí vstupní ceny pro odpisování je i daň z přidané hodnoty, a to

u neplátců daně z přidané hodnoty a u plátců daně z přidané hodnoty v případě, kdy nemají nárok na odpočet nebo nárok neuplatnili podle zákona o dani z přidané hodnoty.

U souboru movitých věcí se vstupní cena stanoví jako součet vstupních cen jednotlivých věcí. Jednotlivé věci souboru mohou mít vstupní cenu i nižší než 40.000 Kč.

Součástí vstupní ceny není daň dědická, darovací, daň z příjmů fyzických a právnických osob a obdobné daně zaplacené v zahraničí. Z hlediska daně z příjmů nejsou výdaje spojené s úhradou uvedených daní daňovým výdajem a proto je nelze uplatnit do výdajů daňových ani prostřednictvím odpisů.

#### Vlastní náklady

Podle § 29 zákona se vstupní cenou hmotného majetku rozumí vlastní náklady, je-li pořízen ve vlastní režii. Jimi se rozumí veškeré přímé a nepřímé náklady bezprostředně související s vytvořením dlouhodobého majetku vlastní činností (výrobní režie), popřípadě nepřímé náklady správního charakteru, pokud je vytvoření majetku dlouhodobé povahy. Výdaje spojené s vytvářením tohoto majetku lze zahrnout do daňových výdajů pouze prostřednictvím odpisů.

#### Hodnota nesplacené pohledávky

Podle § 29 zákona se vstupní cenou hmotného majetku rozumí hodnota nesplacené pohledávky, zajištěné převodem práva, a to u hmotného movitého majetku, který zůstává ve vlastnictví věřitele.

Při převodu vlastnictví hmotného movitého majetku v důsledku zajištění závazku převodem práva na věřitele, může tento majetek odpisovat původní vlastník-dlužník, pokud uzavře s věřitelem smlouvu o výpůjčce tohoto majetku na dobu zajištění závazku převodem práva. Pokud dlužník věřiteli dluh neuhradí, zůstává předmětný majetek ve vlastnictví věřitele, který, pokud se tak rozhodne, ho může odpisovat. Vstupní cenou v tomto případě bude zbývající dluh, tj. hodnota nesplacené pohledávky.

#### Reprodukční pořizovací cena

Podle § 29 zákona se vstupní cenou hmotného majetku rozumí reprodukční pořizovací cena v ostatních případech zjištěná podle zvláštního předpisu. U nemovité kulturní

památky se reprodukční pořizovací cena stanoví jako cena stavby zjištěná podle zvláštního předpisu bez přihlednutí ke:

- kategorii kulturní památky,
- historickému stáří kulturní památky a
- k ceně uměleckých a uměleckořemeslných děl, která jsou součástí stavby.

### Vstupní cena hmotného majetku nabytého zděděním nebo darem

Podle § 29 zákona se při nabytí hmotného majetku zděděním nebo darováním vstupní cenou rozumí cena:

- stanovená pro účely daně dědické, s výjimkou majetku odpisovaného podle § 30 nebo
- daně darovací,

pokud neuplynula od nabytí doba delší než pět let, zvýšená u nemovitostí o náklady vynaložené na opravy a technické zhodnocení.

Je-li doba od nabytí delší než pět let, rozumí se vstupní cenou výše uvedeného hmotného majetku reprodukční pořizovací cena.

### Vstupní cena drobného hmotného majetku s technickým zhodnocením

Podle § 29 zákona se vstupní cenou rozumí hodnota technického zhodnocení podle § 33 zákona na hmotném majetku, jehož odpisy jsou výdajem podle § 24 zákona zvýšená o ocenění tohoto odpisovaného hmotného majetku. Odpisy pro účely tohoto zákona lze uplatnit jen do výše vstupní ceny snížené o dosud uplatněné účetní odpisy hmotného majetku.

### ***Zůstatková cena***

Za zůstatkovou cenu se pro účely zákona podle § 29 považuje rozdíl mezi vstupní cenou hmotného majetku a celkovou výší odpisů z tohoto majetku, a to i tehdy, když do výdajů na zajištění zdanitelných příjmů zahrnul poplatník pouze poměrnou část odpisů nebo uplatňoval v některých zdaňovacích obdobích výdaje procentem z příjmů.

### ***Roční výše odpisů***

Zákon o daních z příjmů v § 26 odst. 6 stanovuje, že odpis ve výši ročního odpisu vypočteného podle § 31 (pro rovnoměrný způsob odpisování) a § 32 zákona (pro zrychlený způsob odpisování) lze uplatnit z hmotného majetku evidovaného v majetku poplatníka ke konci příslušného zdaňovacího období. Výjimku tvoří:

- hmotný majetek nabytý v průběhu zdaňovacího období a evidovaný u poplatníka na konci zdaňovacího období, u něhož poplatník pokračuje v odpisování započatém původním vlastníkem,
- hmotný majetek evidovaný po celé zdaňovací období u poplatníka, na kterého byl prohlášen konkurs v průběhu zdaňovacího období anebo který vstoupil do likvidace v průběhu zdaňovacího období.

Ročním odpisem u poplatníků uvedených v §17 (poplatníci daně z příjmu právnických osob) se rozumí odpis za zdaňovací období. Zdaňovacím obdobím u právnických osob je hospodářský rok, u fyzických osob je vždy kalendářní rok, i v případě, že podnikatel – fyzická osoba zahájí účtování v hospodářském roce.

### ***Odpis ve výši jedné poloviny ročního odpisu***

Odpis ve výši jedné poloviny ročního odpisu při rovnoměrném nebo zrychleném způsobu odpisování, lze uplatnit z hmotného majetku evidovaného v majetku poplatníka na počátku příslušného zdaňovacího období, dojde-li v průběhu zdaňovacího období:

- k vyřazení majetku před koncem zdaňovacího období
- k převedení majetku na jiné právnické nebo fyzické osoby
- k ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti

### **Přechod na hospodářský rok**

V případě uplatnění odpisu ve výši jedné poloviny ročního odpisu z důvodu přechodu účtování na hospodářský rok podle účetních předpisů, je třeba pamatovat, že na rozdíl od právnických osob se poloviční výše odpisů neuplatní u poplatníků s příjmy podle §7 zákona o daních z příjmů, tj. u poplatníků fyzických osob. Důvodem je skutečnost, že pro poplatníka fyzickou osobu zákon o daních z příjmů stanovuje, že zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

Přejde-li na účtování v hospodářském roce poplatník právnická osoba, může z hmotného majetku evidovaného na počátku příslušného zdaňovacího období (přechodné období kratší než 12 měsíců), tj. 1. ledna daného roku, uplatnit odpis pouze ve výši jedné poloviny ročního odpisu. U hmotného majetku, který právnická osoba

zaeviduje v průběhu období, kdy přejde na hospodářský rok, odpis uplatnit a to i v případě, že poplatník právnická osoba podává za tuto část zdaňovacího období daňové přiznání. Až první hospodářský rok bude současně prvním zdaňovacím obdobím, ve kterém bude moci poplatník právnická osoba odpis uplatnit.

### ***Zatřídění do odpisových skupin***

V prvním roce odpisování zatřídí poplatník hmotný majetek do odpisových skupin uvedených v příloze č. 1 zákona o dáních z příjmů.

Stanovená doba odpisování se nevztahuje na hmotný majetek, u něhož došlo v průběhu odpisování k prodloužení doby odpisování.

Samostatně odpisované technické zhodnocení provedené na hmotném majetku vyloučeném z odpisování se zatřídí do odpisové skupiny, do které náleží hmotný majetek, na němž bylo technické zhodnocení provedeno.

## **2.4. Odpisování majetku z hlediska optimalizace daňové povinnosti**

Každý poplatník daně z příjmů se snaží, aby v rámci podávaného daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob byl vypočtený základ daně co nejnižší, a tudíž, aby odvedl na dani správci daně co nejnižší částku. Aby daňový subjekt mohl správně optimalizovat svou daňovou povinnost, musí důkladně znát jednotlivá ustanovení daňových zákonů a sledovat pečlivě a soustavně jejich neustálé legislativní změny.

K daňové optimalizaci u daně z příjmů z podnikání fyzické osoby můžeme využít jednak jednotlivých ustanovení zákona o daních z příjmů, ale rovněž i příslušná ustanovení zákona o správě daní a poplatků:

### **2.4.1. Příklady daňové optimalizace u daně z příjmů fyzických osob vyplývající ze zákona o daních z příjmů**

- uplatnění všech odčitatelných položek od základu daně dle §15 zákona (nezdanitelná část základu daně),
- využití uplatnění výdajů procentem z příjmů u příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti a u příjmů z pronájmu,
- využití institutu spolupracujících osob,
- optimální uplatnění odpisové politiky hmotného majetku (použití rovnoměrného nebo zrychleného odpisování, uplatnění přerušení odpisů, optimální výše roční odpisové sazby u rovnoměrného odpisování),
- realizace oprav a technického zhodnocení na hmotném majetku,
- správné uplatnění finančního leasingu,
- uplatnění rezerv na opravy hmotného majetku,
- důsledná aplikace ustanovení zákona o daňově uznatelných a neuznatelných nákladech,
- tvorba opravných položek k pohledávkám,
- rozhodnutí o vložení či nevložení osobního automobilu do obchodního majetku a jeho následné využití pro pracovní cesty podnikatele,
- využití veškerých časových testů pro osvobození činností fyzické osoby od daně z příjmů (např. prodej bytu, nemovitosti, osobního automobilu, cenných papírů apod.),
- vhodné uplatnění daňové ztráty z časového hlediska,

- uplatnění slev na dani z příjmů dle §35 zákona o daních z příjmů a vytvoření podmínek v základu daně pro jejich uplatnění,
- uplatnění reinvestiční položky při pořízení hmotného majetku.

#### **2.4.2. Příklady daňové optimalizace u daně z příjmů fyzických osob vyplývající ze zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků**

- žádost o posečkání daně,
- žádost o povolení zaplacení daně ve splátkách,
- využití řádných a mimořádných opravných prostředků v daňovém řízení,
- podání dodatečného daňového přiznání na nižší daňovou povinnost,
- využití termínů pro podání přiznání k dani z příjmů prostřednictvím daňového poradce k ovlivnění výše placení záloh na daň v běžném a následujícím zálohovém období,
- využití všech práv daňového subjektu v rámci daňové kontroly a daňového řízení.

#### ***Optimalizace s využitím přerušení daňového odpisování***

Daňový subjekt může dle §26 odst. 8 zákona o daních z příjmů přerušit odpisování majetku rovnoměrným i zrychleným způsobem, a to na jakoukoliv dobu. A to i v případě, že je na odpisovaném majetku provedeno technické zhodnocení. Při dalším odpisování bude pokračováno způsobem, jako by odpisování nebylo přerušeno - o dobu přerušení odpisování se tak prodlouží celková doba odpisování hmotného majetku. K přerušení odpisování se poplatník může rozhodnout např. u jednoho hmotného majetku, přičemž u ostatního hmotného majetku uplatňuje dále odpisy. Po dobu přerušení odpisování nejsou odpisy uplatňovány a není prováděno ani evidenční odpisování v inventární kartě.

Této možnosti může využít podnikatel zejména tehdy, když by ve zdaňovacím období při zahrnutí daňových odpisů do daňově uznatelných nákladů nedosáhl patřičného základu daně, který by umožnil uplatnit např.:

- nárok na odpočet veškerých odčitatelných položek od základu daně z příjmů fyzických osob uvedených v §15 zákona včetně odpočtu úroků z úvěrů ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru, snížení základu daně o platbu

příspěvků na penzijní připojištění a na soukromé životní pojištění – při neuplatnění těchto odčitatelných položek v příslušném zdaňovacím období totiž tyto propadají,

- nárok na odpočet slevy na dani z titulu zaměstnání občanů se změněnou pracovní schopností, který při neuplatnění v příslušném zdaňovacím období propadá,
- nárok na odpočet darů u dárce na zákonem vymezené účely, kdy při neuplatnění tohoto odpočtu od základu daně v příslušném zdaňovacím období tento nárok propadá,
- nárok na odpočet daňové ztráty od základu daně dosud neuplatněné z prvních období sedmileté časové lhůty pro uplatnění daňové ztráty,
- nárok na odpočet částky vstupní ceny od základu daně při pořízení hmotného majetku dle §34 odst. 3 až 7 zákona o daních z příjmů.

### ***Optimalizace s použitím nižších sazeb u rovnoměrného odpisování***

Při rovnoměrném odpisování hmotného majetku se stanoví odpisy za zdaňovací období ve výši jedné setiny součinu jeho vstupní ceny a přiřazené roční odpisové sazby. Tyto sazby uvedené v tabulce v §31 odst. 1 zákona o daních z příjmů jsou maximální roční odpisové sazby a poplatník může na základě svého rozhodnutí použít i sazby nižší než maximální sazby. Pokud v daném zdaňovacím období zvolí nižší částku odpisu, než odpovídá roční odpisové sazbě, nemůže v dalším zdaňovacím období překročit maximální výši odpisu. Této možnosti lze využít pouze u rovnoměrného odpisování.

### ***Optimalizace s využitím stanovení výdajů procentní sazbou***

Fyzická osoba při svém podnikání může uplatňovat výdaje v prokázané výši nebo procentem z příjmů dle §7 odst. 9 zákona o daních z příjmů. Záleží vždy na daňovém subjektu, jak se rozhodne dle toho, co je pro něho výhodnější, aby jeho daň z příjmů byla co nejnižší.

Uplatnění výdajů procentem z příjmů znamená, že poplatník uplatní výdaje ve výši:

- 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství.

- 40 % z příjmů z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv a dále příjmů dle §7 odst. 2 písm. a),
- 60 % z příjmů ze živností řemeslných
- 50 % z příjmů ze živnosti, s výjimkou příjmů ze živností řemeslných
- 40 % z příjmů z jiného podnikání podle zvláštních předpisů -odst. 1 písm. c)- nebo z příjmů podle odstavce 2 písm. a) -příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem- s výjimkou příjmů podle odstavce 8 -příjmy autorů za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu nebo televize-, a nebo z příjmů podle odstavce 2 písm. b) až d) -příjmy z výkonu nezávislého povolání, příjmy znalce, tlumočnicka, atd., příjmy z činnosti správce konkursní podstaty-

Uplatní-li poplatník výdaje procentem z příjmů, jsou v částkách výdajů zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, kromě pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, které může poplatník uplatnit navíc v prokázané výši.

V období, kdy poplatník uplatní výdaje % z příjmů, nelze přerušit odpisování dlouhodobého majetku.

## 2.5. Změny zákona o daních z příjmů pro rok 2008 týkající se fyzických osob

Ve zdaňování příjmů od roku 2008 dochází k zásadním změnám. Upouští se od klouzavě progresivní stupnice daňové sazby s dosavadními sazbami od 12 % do 32 % a zavádí se jednotná sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 15% (od roku 2009 ve výši 12,5%). Tato změna si nutně vyžádala další zásah ve slevách na dani, a to především v zájmu toho, aby z pohledu daně z příjmů fyzických osob nedošlo ke zvýšení daňové zátěže u žádné z příjmových skupin poplatníků a zjednodušení zákona. Tyto zásadní změny byly provedeny zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Zjednodušení zákona:

- Sazby srážkových daní z příjmů plynoucích ze zdrojů na území České republiky se sjednocují na 15% pro rok 2008.
- Zvýšení slev na dani majících vazbu na osobu poplatníka a daňového zvýhodnění na dítě. Toto poměrně radikální zvýšení je vyvoláno tím, aby i příjmově nižší skupiny poplatníků, kteří dosud příjmy nebo jejich převážnou část zdaňovaly 12%, neměly vyšší daňové zatížení. S tím souvisí i další změna, podle které lze nově uplatnit základní slevu na poplatníka i u starobních důchodců.
- Poplatník může uplatnit daňový bonus na děti nově až do výše 52.200 Kč ročně místo dosavadních 30 000 Kč. Což navazuje na zavedené zvýšení daňového zvýhodnění na dítě.

Úprava základu daně, u poplatníků podle § 7 zákona o daních z příjmů (osoby samostatně výdělečně činné), vylučuje možnost uplatnit ve výdajích povinné sociální a zdravotní pojištění. Tím se sice zvýší základ daně, protože doposud toto pojištění bylo uznáváno jako výdaj, což ovšem je nutno považovat za určitý kompenzační faktor výhod plynoucích ze sjednocení sazby daně u středně a vysoce příjmových poplatníků. U nízké příjmových OSVČ, kteří doposud zdaňují základ daně převážně sazbou 12%, je toto zvýšení kompenzováno výrazným zvýšením slev na dani.

„Zavedení jednotné sazby daně umožnilo zrušit ta ustanovení, která by v podstatě byla již v důsledku absence daňové progresse v závislosti na výši základu daně nadbytečnými.“ (Marková, 2008)

- Zrušení institutu společného zdanění manželů.

- Zrušení možnosti výpočtu daně z příjmů dosažených za více zdaňovacích období.
- Zrušení minimálního základu daně.

Předmětem daně z příjmů fyzických osob nově nejsou

- příjmy získané darováním majetku a převodem majetku mezi osobami blízkými (u předčasného ukončení provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele),
- příjem plynoucí z vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky,
- příjmy z vypořádání společného jmění manželů,
- částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny,
- Sjednocuje se a zvyšuje se limit pro osvobození příspěvků zaměstnavatele na penzijní připojištění se státním příspěvkem a na soukromé životní pojištění, které zaměstnavatel hradí za zaměstnance, a to na 24.000Kč ročně.
- Změna v prodloužení doby odpisování u osobních aut, zrušení hranice 1.500.000 Kč pro daňové odpisy osobních aut, omezení finančních výdajů u finančního leasingu a prodloužení doby trvání finančního leasingu

## 3. Metodika

### 3.1. Účetní odpisy

Pořizovací cena = cena majetku při zařazení do užívání

Zůstatková cena = pořizovací cena po odečtení oprávek

Oprávkový = součet všech odpisů za dobu existence majetku

#### *Lineární odpisy*

Po celou dobu životnosti se každý rok odpisuje stejná částka – odpisová sazba v %.

Výpočet roční odpisové sazby =  $100\% / \text{početem let}$

4 roky ..... 25% z pořizovací ceny dlouhodobého majetku

10 let ..... 10% z pořizovací ceny dlouhodobého majetku

#### *Degresivní odpisy*

- každý rok se odpisuje jiná částka (sestupná tendence)
- používá se u majetku s delší životností (výrobní linky..)
- čím je starší, tím jsou větší náklady na údržbu a opravy
- odpisová sazba je opět určena v %

Odpisová sazba =

výpočet ročního odpisu: 1. rok =  $\frac{\text{odpisová sazba} * \text{Pořizovací cena}}{100}$

2. - x. rok =  $\frac{\text{odpisová sazba} * \text{Zůstatková cena}}{100}$

#### *Progresivní odpisy*

- každý rok se odepisuje jiná částka (vzestupná tendence)
- 1. rok se odepíše nejméně a s každým rokem se odpis zvyšuje,
- v praxi se téměř nepoužívá.

### 3.2. Daňové odpisy

V prvním roce odpisování zatřídí poplatník hmotný majetek do odpisových skupin podle přílohy č. 1 Zákona o daních z příjmů. Doba odpisování podle jednotlivých skupin činí minimálně:

Tab. 1: Minimální doba  
odpisování v roce 2007

<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>
1	3 roky
1a	4 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb.  
o daních z příjmů

Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Vzhledem k tomu, že u praktické části je zpracováván příklad, v němž je optimalizována daňová povinnost za rok 2007, změny k roku 2008 se při výpočtu neprojeví.

#### ***Rovnoměrné odpisování***

Při rovnoměrném odpisování hmotného majetku jsou odpisovým skupinám přiřazeny tyto maximální roční odpisové sazby:

Tab. 2: Roční odpisová sazba

<b>Odpisová skupina</b>	<b>V 1. roce odpisování</b>	<b>V dalších letech odpisování</b>	<b>Pro zvýšenou vstupní cenu</b>
1	20,00	40,00	33,30
1a	14,20	28,60	25,00
2	11,00	22,25	20,00
3	5,50	10,50	10,00
4	2,15	5,15	5,00
5	1,40	3,40	3,40
6	1,02	2,02	2,00

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb. O daních z příjmů

Roční odpisovou sazbu může poplatník navýšit, v prvním roce odpisování, pokud se jedná o:

- a) poplatníka s převážně zemědělskou a lesní výrobou, který je prvním vlastníkem stroje pro zemědělství a lesnictví, o 20% ze vstupní ceny majetku
- b) poplatníka, který je prvním vlastníkem zařízení pro čištění a úpravu vod, o 15% ze vstupní ceny majetku
- c) poplatníka, který je prvním vlastníkem hmotného majetku zatříděného v odpisových skupinách 1 až 3, o 10% ze vstupní ceny majetku

Tab. 3: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20%

<b>Odpisová skupina</b>	<b>V 1. roce odpisování</b>	<b>V dalších letech odpisování</b>	<b>Pro zvýšenou vstupní cenu</b>
1	40,00	30,00	33,30
2	31,00	17,25	20,00
3	24,40	8,40	10,00

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb. O daních z příjmů

Tab. 4: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15%

Odpisová skupina	V 1. roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	35,00	32,50	33,30
2	26,00	18,50	20,00
3	19,00	9,00	10,00

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů

Tab. 5: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10%

Odpisová skupina	V 1. roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	30,00	35,00	33,30
1a	24,10	25,30	25,00
2	21,00	19,75	20,00
3	15,40	9,40	10,00

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů

$$\text{Výpočet ročního rovnoměrného odpisu} = \frac{VC * OS}{100}$$

VC... vstupní cena majetku

OS... přiřazená odpisová sazba

### ***Zrychlené odpisování***

Při zrychleném odpisování hmotného majetku jsou odpisovým skupinám přiřazeny tyto koeficienty:

Tab. 6: Koeficient pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	V 1. roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
1a	4	5	4
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb. O daních z příjmů

Výpočet ročního zrychleného odpisu:

- v 1. roce odpisování =  $\frac{VC}{k}$

Poplatník, který je prvním majitelem, může tento odpis zvýšit:

- o 20% vstupní ceny stroje pro zemědělství a lesnictví
- o 15% ze vstupní ceny zařízení pro čištění a úpravu vod
- o 10% ze vstupní ceny hmotného majetku zatříděného v odpisových skupinách 1 až 3.

- V dalších letech odpisování =  $\frac{2 * ZC}{k - n}$

VC ... vstupní cena

k ... přiřazený koeficient zrychleného odpisování

ZC ... zůstatková cena

k .... přiřazený koeficient zrychleného odpisování

n ... doba, po kterou již byl majetek odpisován

Při zrychleném odpisování majetku zvýšeného o jeho technické zhodnocení se odpisy vypočítají:

- V roce zvýšení zůstatkové ceny =  $\frac{2 * ZZC}{K_z}$
- V dalších zdaňovacích obdobích =  $\frac{2 * ZC}{K_z - n}$

ZZC ... zvýšená zůstatková cena majetku

$K_z$  ... koeficient zrychleného odpisování platný pro zvýšenou zůstatkovou cenu

ZC ... zůstatková cena majetku

n ... počet let, po které byl odpisován ze zvýšené zůstatkové ceny

## 4. Praktická část

Praktická část se zabývá stanovením optimální daňové povinnosti u konkrétního podnikatele XY, který nesouhlasil se zveřejněním jména. Podnikatel se zabývá vodoinstalatérstvím a topenářstvím, svářečskými a řezacími pracemi, montáží a opravami vyhrazených plynových zařízení a přípravnými pracemi pro stavby.

Cílem práce je zhodnotit důvody a důsledky rozdílnosti daňových odpisů, analyzovat trendy ve vývoji odpisové politiky, analyzovat možnosti využití odpisů k optimalizaci daňové povinnosti podnikatele – fyzické osoby. Analýza odpisové politiky je zaměřena na zdaňovací období roku 2007 a předpokládané povinnosti v následujícím zdaňovacím období.

### 4.1. Charakteristika firmy

Podnikatel XY začal svou samostatnou výdělečnou činnost dne 14. 2. 1986 udělením povolení k poskytování služeb. Druh jeho podnikatelské činnosti byl „Poskytování instalatérské a topenářské práce v jemu přiděleném územním obvodu“. V roce 1990 mu tehdejší Okresní národní výbor v Českých Budějovicích přidělil jeho identifikační číslo a zároveň dostal nezbytné povolení k rozšíření činností o veškeré práce svářečí, řezací autogenem a el. obloukem, zemní práce s kolovým rypadlem JCB.

V letech 1992 vypršela platnost těmto povolením a Podnikatel XY musel začít podnikat na základě živnostenského listu, který jej opravňoval k provozování ohlašovací živnosti dle zákona č. 455/1991 Sb. s předmětem podnikání vodoinstalatérství.

V roce 1994 Podnikatel XY rozšířil svou činnost také o montáže vodoměrů na teplou i studenou vodu a zaregistroval se u Finančního úřadu jako plátcе daně z přidané hodnoty. V roce 1995 splnil složením svářečské zkoušky podmínky k provozování dalšího oboru živnosti s předmětem podnikání svářečské a řezací práce, o kterou si v polovině roku zažádal, a byla mu udělena. V roce 1996 Podnikatel XY opět rozšířil obor podnikání o obor topenářství.

Protože poptávka po službách, které podnikatel XY poskytoval, byla vysoká, musel v roce 2002 přijmout svého prvního zaměstnance. Protože to bylo výhodné, přijal zaměstnance z Úřadu práce.

Od roku 2004 se podnikatel XY začal zabývat montážemi a opravami vyhrazených plynových zařízení a přípravnými pracemi pro stavby. O rok později přijímá dalšího zaměstnance. V roce 2007 jeden zaměstnanec odešel z pracovního poměru a k 1. 1. 2008 uzavřel s druhým zaměstnancem smlouvu o sdružení. Touto smlouvou podnik získal 200.000 Kč vklad druhého společníka.

#### Přehled majetku

První majetek, který podnikatel zařadil do obchodního majetku, byl počítač v roce 1995. Vstupní cena tohoto počítače byla 29.329 Kč. V roce 1995 se považoval za dlouhodobý majetek, majetek se vstupní cenou vyšší než 10.000 Kč. Ve stejném roce si ještě pořídil motocykl Korado, aby mohl snáze jezdit za zákazníky. Vstupní cena motocyklu byla 14.385 Kč. V dalších letech si podnikatel pořídil nákladní automobil Avia (rok pořízení 1996, vstupní cena 240.000 Kč), osobní automobil Hyundai (rok pořízení 1998, vstupní cena 429.000 Kč). V roce 1999 došlo k ukončení odpisování počítače a byl vyřazen z důvodu likvidace. Motocykl byl vyřazen v roce 2000. V roce 2002 si pořídil novější Skříňový nákladní automobil v pořizovací ceně 165.000 Kč. Nákladní automobil Avia v tomto roce prodal. V roce 2003 vyřadil osobní automobil Hyundai z obchodního majetku do osobního užívání. Pomocí finančního leasingu v roce 2004 pořídil osobní automobil Seat a rypadlo-nakladač, tento nakladač potřeboval pro rozšíření svých podnikatelských činností. Podnikatel XY zakoupil v roce 2006 nový motocykl Yamaha za 163.865 Kč a nový nákladní automobil Volkswagen za 583.020 Kč. Skříňový nákladní automobil prodal v roce 2007, protože nakoupil nový nákladní automobil. V roce 2007 koupil nový počítač (vstupní cena 41.500 Kč), sbíjecí kladivo se vstupní cenou 42.860 Kč a pracovní stroj (tahač pracovních adaptérů) za 156.302 Kč.

Podnikatel vede daňovou evidenci.

Podnikatel XY evidoval k 31. prosinci 2007:

- Zásoby ve výši 34.980 Kč
- Pohledávky ve výši 83.501 Kč
- Závazky ve výši 0 Kč

Obrat příjmů v roce 2006 činil 3.499.000 Kč, v roce 2007 byly jeho příjmy 3.613.870 Kč.

Výdaje vykazoval v roce 2006 v celkové výši 3.323.000 Kč a v roce 2007 měl celkové výdaje 3.275.281 Kč.

#### 4.2. Přehled dlouhodobého majetku

*Podnikatel XY v roce 2007 evidoval tento majetek:*

Tab. 7: Přehled evidovaného majetku v roce 2007

<b>Majetek</b>	<b>Datum zařazení</b>	<b>Datum vyřazení</b>	<b>Pořizovací cena (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
Nákladní automobil	17. 8. 2006	X	583.020,--	389.165,--
Pracovní stroj	30. 11. 2007	X	156.302,--	139.108,--
Sbíjecí kladivo	15. 3. 2007	X	42.860,--	34.288,--
Počítač	11. 6. 2007	X	41.500,--	33.200,--
Motocykl	16. 4. 2006	X	163.865,--	109.379,--
Skříňový nákladní automobil	25. 4. 2002	30. 5. 2007	165.000,--	15.097,--

Zdroj: Podnikatel XY

Nákladní automobil (SKP 34.10.4) je pro účely odpisování zařazen ve 2. odpisové skupině s dobou odpisování 5 let, dle přílohy č. 1 zákona o daních z příjmů platného v roce 2006. Podnikatel uplatňuje rovnoměrné odpisování.

Pracovní stroj (SKP 34.10.54) je pro účely odpisování zařazen ve 2. odpisové skupině s dobou odpisování 5 let, dle přílohy č. 1 zákona o daních z příjmů platného v roce 2007. Podnikatel uplatňuje rovnoměrné odpisování.

Sbíjecí kladivo (SKP 29.41) je zařazeno v 1. odpisové skupině s dobou odpisování 3 roky, dle zákona o daních z příjmů platného v roce 2007. Podnikatel uplatňuje rovnoměrné odpisování.

Počítač (SKP 30.0) je zařazen v 1. odpisové skupině s dobou odpisování 3 roky, dle přílohy č. 1 zákona o daních z příjmů platného v roce 2007. Podnikatel uplatňuje rovnoměrné odpisování.

Motocykl (SKP 35.41) je zařazen ve 2 odpisové skupině s dobou odpisování 5 let, dle přílohy č. 1 zákona o daních z příjmů platného v roce 2006. Podnikatel uplatňuje rovnoměrné odpisování.

Skříňový nákladní automobil (SKP 34.10.4) je zařazen ve 2 odpisové skupině s dobou odpisování 6 let, dle přílohy č. 1 zákona o daních z příjmů platného v roce 2002. Podnikatel uplatňuje rovnoměrné odpisování. V roce 2007 došlo k prodeji tohoto nákladního automobilu za cenu vyšší, než byla zůstatková cena.

***Majetek pořízený pomocí finančního leasingu:***

Tab. 8: Leasingový majetek

<b>Leasingový majetek</b>	<b>Datum pořízení</b>	<b>Datum ukončení leasingu</b>	<b>Doba leasingu</b>	<b>Vstupní cena (v Kč)</b>	<b>Měsíční splátka (v Kč)</b>
Rypadlo-nakladač	11. 6. 2004	11. 5. 2007	36 měsíců	1.836.756	51.021
Osobní automobil	30. 4. 2004	25. 3. 2007	36 měsíců	634.248	17.618

Zdroj: Podnikatel XY

Pokud by tento majetek byl pořízen bez využití finančního leasingu, tedy nakoupen přímo od dodavatele, byla by doba jeho odpisování 6 let. Tyto stroje by byly zařazeny ve 2. odpisové skupině, dle zákona o daních z příjmů platných pro rok 2004. Doba odpisování tohoto majetku by tedy převyšovala o 3 roky dobu trvání leasingu. Podnikateli se celková vstupní cena promítla do výdajů rychleji při využití finančního leasingu, oproti odpisování tohoto majetku.

### 4.3. Daňová povinnost pro rok 2007

#### *Odpisy jednotlivého majetku ve výši, v jaké byly dosud uplatňovány:*

Podnikatel v době pořizování majetku vykazoval vždy dostatečně vysoké příjmy, proto uplatňuje rovnoměrné odpisy v nejvyšších možných sazbách. Kvůli vyšším příjmům nevyužíval podnikatel XY nikdy přerušení odpisování a odpisy uplatňoval vždy v plné výši.

Tab. 9: Nákladní automobil, rovnoměrné odpisy

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Odpisová sazba (v %)</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2006	2	5 let	11,00	64.133,--	518.887,--
2007	2	5 let	22,25	129.722,--	389.165,--

Zdroj: Podnikatel XY

Tab. 10: Pracovní stroj, rovnoměrné odpisy

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Odpisová sazba (v %)</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2007	2	5 let	11,00	17.194,--	139.108,--

Zdroj: Podnikatel XY

Tab. 11: Sbíjecí kladivo, rovnoměrné odpisy

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Odpisová sazba (v %)</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2007	1	3 roky	20,00	8.572,--	34.288,--

Zdroj: Podnikatel XY

Tab. 12: Počítač, rovnoměrné odpisy

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Odpisová sazba (v %)</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2007	1	3 roky	20,00	8.300,--	33.200,--

Zdroj: Podnikatel XY

Tab. 13: Motocykl, rovnoměrné odpisy

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Odpisová sazba (v %)</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2006	2	5 let	11,00	18.026,--	145.839,--
2007	2	5 let	22,25	36.460,--	109.379,--

Zdroj: Podnikatel XY

Tab. 14: Skříňový nákladní automobil, rovnoměrné odpisy

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Odpisová sazba (v %)</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2002	2	6 let	8,50	14.025,--	150.975,--
2003	2	6 let	18,30	30.195,--	120.780,--
2004	2	6 let	18,30	30.195,--	90.585,--
2005	2	6 let	18,30	30.195,--	60.390,--
2006	2	6 let	18,30	30.195,--	30.195,--
2007	2	6 let	18,30	15.098,--	15.097,--

Zdroj: Podnikatel XY

## ***Vlastní daňová povinnost***

### Výkaz příjmů a výdajů

Firma: Podnikatel XY

Období: 01.01.2007 - 31.12.2007

<b>Příjmy za zdaňovací období</b>		<b>Výdaje za zdaňovací období</b>	
Prodej zboží	0	Nákup materiálu	2393192
Prodej výrobků a služeb	3542444	Nákup zboží	0
Ostatní příjmy	71426	Mzdy zaměstnanců	137832
		Zdrav. a soc. pojistné	130512
		Provozní režie, ostatní výdaje	398399
<b>Příjmy celkem</b>	<b>3613870</b>	<b>Výdaje celkem</b>	<b>3059935</b>
		Úprava výdajů (odpisy)	215346
Základ daně	338589		

V roce 2007 je zákonem stanoven minimální základ daně ve výši 120.800 Kč. Podnikatelův základ daně je vyšší než minimální základ daně. Od roku 2008 je minimální základ daně zrušen.

Z výkazu příjmů a výdajů bylo zjištěno, že podnikatel XY měl v roce 2007 **příjmy** ve výši 3.613.870 Kč a **výdaje** bez odpisů 3.059.935 Kč. **Odpisy** dlouhodobého majetku pro tento rok činily 215.346 Kč. Dílčí základ daně podle §7 zákona o daních z příjmů byl tedy 338.589 Kč, poplatník neměl jiné zdanitelné příjmy.

Od základu daně si podnikatel XY odečetl platby na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem 6.000 Kč a na jeho soukromé životní pojištění 11.000 Kč. Snížený základ daně činil 321.589 Kč.

Částka 321.000 byla daněna dle druhé nejvyšší sazby daně (33.012 Kč + 25% ze základu přesahujícího 218.400). Výše daně byla 58.662 Kč.

Podnikatel XY uplatňuje slevy na dani 7.200 Kč na poplatníka a daňový bonus na 1 dítě (6.000 Kč).

Po uplatnění slev na poplatníka a na dítě byla daňová povinnost 45.462 Kč.

Poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost přesáhla částku 30.000 Kč, mají povinnost platit zálohy na daň z příjmů pololetně ve výši 40%. Z toho vyplývá, že podnikatel XY by měl platit zálohy na daň z příjmů v roce 2008 ve výši 18.185 Kč poprvé do 15. června a druhou zálohu ve stejné výši by měl zaplatit do 15. prosince.

#### 4.4. Optimalizace daňové povinnosti za zdaňovací období 2007

##### 4.4.1. Optimalizace využitím zrychlených odpisů majetku

Pokud by podnikatel XY uplatňoval zrychlené odpisy místo rovnoměrných (neuvažujeme-li změny na daních z příjmů, které by tato změna vyvolala v předchozích letech), výše uplatněných odpisů by byla následující:

Tab. 15: Nákladní automobil, zrychlené odpisy

Rok	Odpisová skupina	Doba odpisování	Koeficient	Odpis (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2006	2	5 let	5	116.604,--	466.416,--
2007	2	5 let	6	186.567,--	279.849,--

Zdroj: Autorka

Tab. 16: Pracovní stroj, zrychlené odpisy

Rok	Odpisová skupina	Doba odpisování	Koeficient	Odpis (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2007	2	5 let	5	31.261,--	125.041,--

Zdroj: Autorka

Tab. 17: Sbíjecí kladivo, zrychlené odpisy

Rok	Odpisová skupina	Doba odpisování	Koeficient	Odpis (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2007	1	3 roky	3	14.287,--	28.573,--

Zdroj: Autorka

Tab. 18: Počítač, zrychlené odpisy

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Koeficient</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2007	1	3 roky	3	13.834,--	27.666,--

Zdroj: Autorka

Tab. 19: Motocykl, zrychlené odpisy

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Koeficient</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2006	2	5 let	5	32.773,--	131.092,--
2007	2	5 let	6	52.437,--	111.428,--

Zdroj: Autorka

Tab. 20: Skříňový nákladní automobil, zrychlené odpisy

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Koeficient</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2002	2	6 let	6	27.500,--	137.500,--
2003	2	6 let	7	45.834,--	91.666,--
2004	2	6 let	7	36.667,--	54.999,--
2005	2	6 let	7	27.500,--	27.499,--
2006	2	6 let	7	18.333,--	9.166,--
2007	2	6 let	7	4.583,--	4.583,--

Zdroj: Autorka

Uplatněné zrychlené odpisy za rok 2007 by byly tedy 302.969 Kč. Výkaz zisků a ztrát by se změnil následovně:

### Výkaz zisků a ztrát (zrychlené odpisování)

Firma: Podnikatel XY  
Období: 01.01.2007 - 31.12.2007

<b>Příjmy za zdaňovací období</b>		<b>Výdaje za zdaňovací období</b>	
Prodej zboží	0	Nákup materiálu	2393192
Prodej výrobků a služeb	3542444	Nákup zboží	0
Ostatní příjmy	71426	Mzdy zaměstnanců	137832
		Zdrav. a soc. pojistné	130512
		Provozní režie, ostatní výdaje	398399
<b>Příjmy celkem</b>	<b>3613870</b>	<b>Výdaje celkem</b>	<b>3059935</b>
		Úprava výdajů (odpisy)	302969
Základ daně	250966		

Základ daně podle §7 zákona o daních z příjmů by byl při použití zrychlených odpisů 250.966 Kč.

Po odečtení plateb na penzijní připojištění se státním příspěvkem a na soukromé životní pojištění by byl základ daně 233.966 Kč. Tato částka opět spadá do druhé nejvyšší sazby daně, takže výše daně před uplatněním slev by byla 36.662 Kč.

Uplatněním slev na poplatníka a na dítě by se snížila daňová povinnost 23.462 Kč.

Použitím zrychlených odpisů by Podnikatel XY snížil svou daňovou povinnost v roce 2007 o 22.000 Kč oproti použití rovnoměrných odpisů.

Výše daňové povinnosti by klesla pod hranici 30.000 Kč, z tohoto důvodu by odpadla povinnost platit pololetně zálohy na daň z příjmů.

#### 4.4.2. Optimalizace využitím kombinace zrychlených a rovnoměrných odpisů majetku

Pokud by podnikatel XY uplatňoval zrychlené odpisy u novějšího majetku místo rovnoměrných a rovnoměrné odpisy u majetku, který již odpisuje delší dobu (neuvažujeme-li změny na daních z příjmů, které by tato změna vyvolala v předchozích letech), výše uplatněných odpisů by byla následující:

##### *Majetek: Nákladní automobil, zrychlené odpisy*

Nákladní automobil byl pořízen v roce 2006, proto se očekává, že odpis v roce 2007 bude nejvyšší za použití zrychlených odpisů.

Tab. 21: Nákladní automobil, zrychlené odpisy 2

Rok	Odpisová skupina	Doba odpisování	Koeficient	Odpis (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2006	2	5 let	5	116.604,--	466.416,--
2007	2	5 let	6	186.567,--	279.849,--

Zdroj: Autorka

##### *Majetek: Pracovní stroj, zrychlené odpisy*

Dle předchozích výpočtů je zrychlený odpis v prvním roce odpisování vyšší než odpis rovnoměrný, proto i u pracovního stroje použijí zrychlené odpisy.

Tab. 22: Pracovní stroj, zrychlené odpisy 2

Rok	Odpisová skupina	Doba odpisování	Koeficient	Odpis (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2007	2	5 let	5	31.261,--	125.041,--

Zdroj: Autorka

##### *Majetek: Sbíjecí kladivo, zrychlené odpisy*

U pracovního stroje použijí také zrychlené odpisy, abych získala co nejvyšší odpis v roce 2007.

Tab. 23: Sbíjecí kladivo, zrychlené odpisy 2

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Koeficient</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2007	1	3 roky	3	14.287,--	28.573,--

Zdroj: Autorka

***Majetek: Počítač, zrychlené odpisy***

V případě počítače opět využiji zrychlených odpisů. Zrychlený odpis v roce zařazení je vyšší než rovnoměrný.

Tab. 24: Počítač, zrychlené odpisy 2

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Koeficient</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2007	1	3 roky	3	13.834,--	27.666,--

Zdroj: Autorka

***Majetek: Motocykl, zrychlené odpisy***

Odpis ve druhém roce odpisování je nejvyšší při použití zrychlených odpisů.

Tab. 25: Motocykl, zrychlené odpisy 2

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Koeficient</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2006	2	5 let	5	32.773,--	131.092,--
2007	2	5 let	6	52.437,--	111.428,--

Zdroj: Autorka

***Majetek: Skříňový nákladní automobil, rovnoměrný odpis***

Tento majetek byl pořízen v roce 2002, chceme-li získat v roce 2007 co nejvyšší odpis, musíme použít rovnoměrných odpisů. Pokud bychom v minulých letech použili nižší sazby rovnoměrných odpisů zvýšilo by to daň z příjmů v minulých zdaňovacích obdobích, proto ponecháme nejvyšší možnou sazbu rovnoměrných odpisů.

Tab. 26: Skříňový nákladní automobil, rovnoměrný odpis 2

<b>Rok</b>	<b>Odpisová skupina</b>	<b>Doba odpisování</b>	<b>Odpisová sazba (v %)</b>	<b>Odpis (v Kč)</b>	<b>Zůstatková cena (v Kč)</b>
2002	2	6 let	8,50	14.025,--	150.975,--
2003	2	6 let	18,30	30.195,--	120.780,--
2004	2	6 let	18,30	30.195,--	90.585,--
2005	2	6 let	18,30	30.195,--	60.390,--
2006	2	6 let	18,30	30.195,--	30.195,--
2007	2	6 let	18,30	15.098,--	15.097,--

Zdroj: Autorka

Výkaz zisků a ztrát (kombinace zrychleného a rovnoměrného odpisování)

Firma: Podnikatel XY  
 Období: 01.01.2007 - 31.12.2007

<b>Příjmy za zdaňovací období</b>		<b>Výdaje za zdaňovací období</b>	
Prodej zboží	0	Nákup materiálu	2393192
Prodej výrobků a služeb	3542444	Nákup zboží	0
Ostatní příjmy	71426	Mzdy zaměstnanců	137832
		Zdrav. a soc. pojistné	130512
		Provozní režie, ostatní výdaje	398399
<b>Příjmy celkem</b>	<b>3613870</b>	<b>Výdaje celkem</b>	<b>3059935</b>
		Úprava výdajů (odpisy)	313484
Základ daně	240451		

Odpisy v tomto případě se nám oproti použití pouze zrychlených odpisů zvýšily o 10.515 Kč a oproti použití pouze rovnoměrných odpisů o 98.138 Kč.

Základ daně podle §7 zákona o daních z příjmů by při použití kombinace zrychlených a rovnoměrných odpisů 240.451 Kč.

Po odečtení plateb na penzijní připojištění se státním příspěvkem a na soukromé životní pojištění by činil základ daně 355.932 Kč. Tato částka stále spadá do nejvyšší sazby daně, takže výše daně před uplatněním slev by byla 34.162 Kč.

Po uplatnění slev na poplatníka a na dítě by se daňová povinnost snížila na částku 20.962 Kč.

Použitím zrychlených i rovnoměrných odpisů by Podnikatel XY snížil svou daňovou povinnost o 2.500 Kč oproti použití jen zrychlených odpisů a o částku 24.500 Kč oproti použití pouze rovnoměrných odpisů. I v tomto případě by podnikatel neměl povinnost platit zálohy na daň z příjmů v roce 2008.

#### 4.5. Vliv daňové optimalizace na veřejné zdravotní a sociální pojištění

Výpočet zdravotního a sociálního pojištění vychází u podnikatelů - fyzických osob – z polovičního základu daně z příjmů. Tím, že si podnikatel optimalizuje svou daňovou povinnost, snižuje i povinné platby do veřejného zdravotního pojištění a sociálního pojištění. Provedená optimalizace se u Podnikatele XY projeví následovně.

Tab. 27: Dopad použití odpisové politiky na povinné platby FÚ, ZP a OSSZ

Platba	Uplatňované odpisy (v Kč)		
	Rovnoměrné	Zrychlené	Kombinace
Daň z příjmů FO	45.462	23.462	20.962
Zdravotní pojistné	22.855	16.941	16.313
Sociální pojistné	50.112	37.143	35.587
<b>Celkem</b>	<b>118.429 Kč</b>	<b>77.546 Kč</b>	<b>72.862 Kč</b>

Zdroj: Autorka

Pokud podnikatel bude optimalizovat svou daňovou povinnost správnou volbou odpisů, bude si kromě daně z příjmů snižovat i povinné platby na zdravotní a sociální pojištění. V tomto případě použitím kombinace zrychlených a rovnoměrných odpisů ušetří na povinných platbách až 45.567 Kč, oproti použití pouze rovnoměrných odpisů.

#### 4.6. Výhled na následující zdaňovací období

Pokud budeme předpokládat do dalších let obdobnou výši příjmů (3.600.000 Kč) a výdajů (3.060.000 Kč, do uznatelných výdajů však v následujících letech nezahrnujeme platby na zdravotní a sociální pojištění), pak by se mohla použitá optimalizace projevit v následujících letech takto:

Tab. 28: Výhled na rok 2008

<b>Použité odpisy</b>	<b>Výše celkových odpisů (v Kč)</b>	<b>Daň z příjmů (v Kč)</b>	<b>Daň z příjmů po slevách (v Kč)</b>
Rovnoměrné	234.704	43.200	7.680
Zrychlené	266.761	38.400	2.880
Kombinace	262.912	39.000	3.480

Zdroj: Autorka

Pokud by podnikatel pokračoval v rovnoměrném odpisování, výše odpisů v roce 2008 by činila 234.704 Kč (nepředpokládáme-li pořízení nového majetku). Výše daně z příjmů na rok 2008 při použití jednotné sazby 15% činí 7.680 Kč. Tato daň je snížena o stejné odčitatelné položky a slevy na dani jako v roce 2007 (předpokládáme, že se nezmění). Sleva na dani uplatňovaná na poplatníka je pro rok 2008 stanovena ve výši 24.840 Kč, daňové zvýhodnění na dítě je ve výši 10.680 Kč.

Pokud by podnikatel už v roce 2006 zvolil používání zrychlených odpisů u veškerého majetku, pak by výše těchto odpisů v roce 2008 činila 266.761 Kč a daňová povinnost (po odečtení odčitatelných položek od základu daně a slev na dani) by byla 2.880 Kč.

Pokud budeme předpokládat, že podnikatel v roce 2007 změnil způsob odpisování na zrychlené u nově pořizovaného majetku, ale u majetku pořízeného dříve by stále uplatňoval rovnoměrné odpisy, v roce 2008 by tato kombinace rovnoměrných a zrychlených odpisů dosáhla výše 262.912 Kč. Výše daně z příjmů po slevách by tedy činila 3.480 Kč.

Tab. 29: Výhled na rok 2009

<b>Použité odpisy</b>	<b>Výše celkových odpisů (v Kč)</b>	<b>Výše daně z příjmů (v Kč)</b>	<b>Daň z příjmů po slevách (v Kč)</b>
Rovnoměrné	234.704	36.000	9.240
Zrychlené	175.761	43.375	16.615
Kombinace	222.442	37.500	10.740

Zdroj: Autorka

Používáním rovnoměrných odpisů by při evidenci stejného majetku dosáhl výše odpisů v roce 2009 stejné jako v roce 2008 a daňové povinnosti (pro rok 2009 se předpokládá sazba daně z příjmů ve výši 12,5%) 9.240 Kč. Tato částka je oproti roku 2008 vyšší, ačkoliv daň před uplatněním slev je nižší než v předcházejícím roce, je to způsobeno výrazným poklesem slevy na dani uplatňované na poplatníka. Na rok 2009 se předpokládá sleva na poplatníka ve výši 16.560 Kč a daňové zvýhodnění na dítě ve výši 10.200 Kč.

Pokud by podnikatel nepořídil v roce 2008 ani v roce 2009 žádný nový majetek, výše zrychlených odpisů by se snížila na 175.761 Kč. Výše daně z příjmů po odečtení slev by činila 16.615 Kč.

Při kombinaci zrychlených odpisů u majetku pořízeného po roce 2007 a rovnoměrných odpisů u majetku pořízeného před rokem 2007 by odpisy dosahovaly výše 222.442 Kč. Daňová povinnost podnikatele by byla ve výši 10.740 Kč.

Pozn.: Od 1. 1. 2008 podnikatel uzavřel smlouvu o sdružení se svým bývalým zaměstnancem, ale nemám k dispozici poměr vkladů, který bude základem pro rozdělení daňové povinnosti. Z tohoto důvodu jsem o rozdělení daňové povinnosti neuvažovala. Pravděpodobně se tímto rozdělením sníží daňová povinnost pro podnikatele XY.

## 5. Závěr

Majetek je rozdělen dle své povahy na majetek hmotný a nehmotný. Jeho vymezení upravují účetní a daňové přepisy. Dlouhodobý majetek se postupně odpisuje do nákladů a mohou vznikat rozdíly mezi odpisy stanovenými účetní jednotkou a odpisy podle zákona o dani z příjmů. O těchto rozdílech účtuje účetní jednotka jako o odložené dani.

Každý poplatník daně z příjmů se snaží, aby v rámci podávaného daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob byl vypočtený základ daně co nejnižší, a tudíž, aby odvedl na dani správci daně co nejnižší částku. K daňové optimalizaci u daně z příjmů z podnikání fyzické osoby můžeme využít jednak jednotlivých ustanovení zákona o daních z příjmů, ale rovněž i příslušná ustanovení zákona o správě daní a poplatků.

Pokud bychom u podnikatele XY chtěli využít optimalizace uplatněním výdajů procentem, museli bychom vycházet z částky příjmů 3.613.870 Kč a výdaje bychom mohli uplatnit v maximální výši 60% z dosažených příjmů. Výdaje by tedy dosáhli částky 2.168.322 Kč. Skutečné výdaje však převyšují tuto částku o více než 1 milion Kč, a proto využití této metody optimalizace není vhodné.

Stejně tak není vhodné využití optimalizace uplatněním přerušení odpisování nebo snížení výše roční odpisové sazby u rovnoměrného odpisování. Tyto způsoby optimalizace se používají v případě nízkých příjmů a vysokých výdajů, ale u podnikatele XY je tento stav opačný.

Dle podkladů získaných od podnikatele XY jsem zjistila, že využívá k odpisování pouze rovnoměrných daňových odpisů, a že ve zdaňovacím období roku 2007 vykazoval vysoké příjmy a poměrně nízké výdaje. Podle vstupních údajů uplatňuje podnikatel odpisy v celkové výši 215.346 Kč. Podnikatel má daňovou povinnost za zdaňovací období 2007 ve výši 45.462 Kč.

Při stanovení optimální daňové povinnosti u podnikatele, s využitím jednotlivých ustanovení zákona o daních z příjmů, jsem v mé bakalářské práci použila optimalizace pomocí uplatnění odpisové politiky hmotného majetku (pomocí zrychlených odpisů

a pomocí kombinace zrychlených a rovnoměrných odpisů), uplatnění všech možných odčitatelných položek od základu daně a slev na dani.

Podnikatel si mohl za zdaňovací období 2007 ještě snížit daňovou povinnost odečtením plateb na penzijní připojištění se státním příspěvkem a plateb na soukromé životní pojištění od základu daně. Dále uplatňuje slevy na dani na poplatníka a daňový bonus na 1 dítě.

Pokud budeme optimalizovat základ daně využitím jen zrychlených odpisů, výše těchto odpisů bude 302.969 Kč. Sníží se tedy daňová povinnost o 22.000 Kč. Daňová povinnost za rok 2007 bude tedy činit 23.462 Kč. Odpisy se ještě zvýší, pokud při optimalizaci daně z příjmů využijeme kombinace zrychlených a rovnoměrných odpisů.

Zrychlených odpisů využijeme u nově pořízeného majetku (tzn. u majetku zařazeného do evidence v roce 2006 a 2007). Nejvyšších odpisů dosáhne podnikatel při využití zrychlených odpisů ve druhém roce odpisování. I v prvním roce zrychlené odpisy převyšují odpisy rovnoměrné. Rovnoměrných odpisů využijeme pouze v případě skříňového nákladního automobilu, který je v evidenci majetku již od roku 2002. Chceme-li získat co nejvyšší odpis v roce 2007 (uplatníme pouze poloviční, automobil byl prodán v průběhu roku), je nutné tento automobil odpisovat rovnoměrně. Při optimalizaci pomocí kombinace rovnoměrných i zrychlených odpisů získáme odpisy ve výši 313.484 Kč. Daňová povinnost se sníží o další 2.500 Kč oproti využití samotných zrychlených odpisů. Daňová povinnost za rok 2007 v tomto případě činí 20.962 Kč. Využití této varianty kombinace zrychlených a rovnoměrných odpisů bude z hlediska daňové optimalizace pro podnikatele nejvýhodnější.

Očekávaný trend naznačuje, že by měly klesat sazby daně z příjmů. V roce 2008 dochází ke sjednocení sazeb daně z příjmů na 15% a v roce 2009 se předpokládá pokles na 12,5%. Od roku 2008 nejsou daňově uznatelné výdaje na všeobecné zdravotní a sociální pojištění, což vyvolá zvýšení základu daně. Proto by podnikatel XY u majetku pořízeného v roce 2007 a dalšího nově pořizovaného majetku měl zvolit

odpisování pomocí zrychlených odpisů, aby si mohl tímto způsobem snížit svou současnou daňovou povinnost při vyšší sazbě daně z příjmů.

## 6. Summary

In this Bachelor project I define fixed and intangible assets in Czech legal system, analyze difference between accountant and tax depreciation. Then I deal with legal regulations of accountant and tax depreciation. Tax depreciation results from revenue tax law number 586/1992 Sb. in front with accountant depreciation, which results from accounting law number 563/1991 Sb. and Czech accounting standards. In Czech legal system the entrepreneur can optimize his tax liability taking advantage of revenue tax law or taking advantage of tax and duties administration law.

The practice part is localizing in tax optimization to concrete natural person. I describe the firm of private entrepreneur, who gave me information to process this bachelor project. I describe the assets owning the entrepreneur, the method of depreciation, which he uses in depreciation. Then I deal with calculation of the real tax liability of the entrepreneur in year 2007 and with using various depreciations method for its optimization.

**Key words:** Depreciation, Natural person income tax, Accounting, Tax liability optimization

## Shrnutí

V této bakalářské práci vymezuji dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek podle české právní úpravy, analyzuji rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy. Dále se zabývám právní úpravou účetních a daňových odpisů. Daňové odpisy jsou upraveny zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, zatímco účetní odpisy jsou upraveny zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, a Českými účetními standardy. V českém právním systému může podnikatel optimalizovat svou daňovou povinnost využitím možností v rámci zákona o daních z příjmů nebo zákona o správě daní a poplatků.

Praktická část je zaměřena na daňovou optimalizaci u konkrétní fyzické osoby. Popisuji firmu soukromého podnikatele, který mi poskytl podklady ke zpracování této části bakalářské práce. Charakterizuji majetek podnikatele, způsob odpisování, který používá při výpočtu odpisů. Dále se zabývám výpočtem daňové povinnosti pro rok 2007 a aplikací různých druhů daňových odpisů k získání optimální daňové povinnosti.

**Klíčová slova:** Odpisování, daň z příjmu fyzických osob, účetnictví, optimalizace daňové povinnosti

## 7. Přehled použité literatury

1. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění novel
2. Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění novel
3. Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění novel
4. Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků
5. České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.
6. ČERMÁKOVÁ, H.: Účetnictví, shrnutí základů, MIRAGO, Ostrava 2006, ISBN 80-86617-28-9
7. VANČUROVÁ, A., MÜLLEROVÁ, L.: Daň v účetnictví podnikatelů, ASPI 2006, ISBN 80-7357-163-3
8. VALOUCH, P.: Účetní a daňové odpisy 2006. 1. vyd. GRADA, Praha 2006, ISBN 80-247-1484-1
9. MARKOVÁ, H.: Daňové zákony 2004, úplná znění platná k 1. 1. 2004. 10. vyd. 2004, ISBN 80-247-0761-6
10. MARKOVÁ, H.: Daňové zákony 2006, úplná znění platná k 1. 1. 2006. 14. vyd. 2006, ISBN 80-247-1581-3
11. MARKOVÁ, H.: Daňové zákony 2007, úplná znění platná k 1. 1. 2007. 15. vyd. 2007, ISBN 978-80-247-2087-6
12. MARKOVÁ, H.: Daňové zákony 2008, úplná znění platná k 1. 1. 2008. 16. vyd. 2008, ISBN 978-80-247-2385-3

## Seznam tabulek

- Tab. 1: Minimální doba odpisování v roce 2007
- Tab. 2: Roční odpisová sazba
- Tab. 3: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20%
- Tab. 4: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15%
- Tab. 5: Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10%
- Tab. 6: Koeficient pro zrychlené odpisování
- Tab. 7: Přehled evidovaného majetku v roce 2007
- Tab. 8: Leasingový majetek
- Tab. 9: Nákladní automobil, rovnoměrné odpisy
- Tab. 10: Pracovní stroj, rovnoměrné odpisy
- Tab. 11: Sbíjecí kladivo, rovnoměrné odpisy
- Tab. 12: Počítač, rovnoměrné odpisy
- Tab. 13: Motocykl, rovnoměrné odpisy
- Tab. 14: Skříňový nákladní automobil, rovnoměrné odpisy
- Tab. 15: Nákladní automobil, zrychlené odpisy
- Tab. 16: Pracovní stroj, zrychlené odpisy
- Tab. 17: Sbíjecí kladivo, zrychlené odpisy
- Tab. 18: Počítač, zrychlené odpisy
- Tab. 19: Motocykl, zrychlené odpisy
- Tab. 20: Skříňový nákladní automobil, zrychlené odpisy
- Tab. 21: Nákladní automobil, zrychlené odpisy 2
- Tab. 22: Pracovní stroj, zrychlené odpisy 2
- Tab. 23: Sbíjecí kladivo, zrychlené odpisy 2
- Tab. 24: Počítač, zrychlené odpisy 2
- Tab. 25: Motocykl, zrychlené odpisy 2
- Tab. 26: Skříňový nákladní automobil, rovnoměrný odpis 2
- Tab. 27: Dopad použití odpisové politiky na povinné platby FÚ, ZP a OSSZ
- Tab. 28: Výhled na rok 2008
- Tab. 29: Výhled na rok 2009

## **Seznam příloh**

Příloha č. 1: Povolení k poskytování služeb

Příloha č. 2: Oznámení



Okresní národní výbor, odbor MHOaCR, České Budějovice

č.j.: Ž/4858/90

Dne: 14.11.1990

Pan, paní

.....  
.....  
.....

### O Z N Á M E N Í

Oznamujeme Vám, že na základě povolení dle nařízení vlády č. 1/1988 Sb. (resp. předchozích předpisů) vydaného národním výborem základního stupně jste byl ve smyslu zákona č. 105/1990 Sb. zaregistrován jako podnikatel pod č. j. Ž/4858/90..... s účinností od 1. 5. 1990 a bylo Vám přiděleno identifikační číslo (IČO): ..... organizační kód ..... p.č.

Zároveň Vás upozorňujeme na skutečnost, že při přeregistrování se automaticky stanoví obchodní název firmy z příjmení podnikatele. Pokud máte zájem o jiný obchodní název, je nutné jej oznámit registračnímu úřadu.

Jako podnikatel jste také povinen seznámit se s novými právními předpisy, které upravují právní režim soukromého podnikání občanů a respektovat práva a povinnosti z nich vyplývajících, zejména pak dodržovat ustanovení všech právních předpisů, které souvisí s Vaší činností.

Vedoucí odboru MHO a CR ONV  
JUDr. *Bědřich* H o v o r k a

OKRESNÍ NÁRODNÍ VÝBOR

Odbor místního hospodářství,  
obchodu a cestovního ruchu  
v Českých Budějovicích

15. 11. 90